

**I. megoldás:** A feltevés szerint az

$$(5x + 7y) : m = (3x + 2y) : n$$

aránypár is helyes. E két arány közös értékét  $k$ -val jelölve

$$(1) \quad 5x + 7y = km, \quad 3x + 2y = kn.$$

Ez  $x, y$  meghatározására egyenletrendszer, megoldása:

$$x = k(7n - 2m)/11, \quad y = k(3m - 5n)/11,$$

és ezeket a kívánt arányba helyettesítve

$$\begin{aligned} \frac{13x + 16y}{2x + 5y} &= \frac{11(13x + 16y)}{11(2x + 5y)} = \frac{13k(7n - 2m) + 16k(3m - 5n)}{2k(7n - 2m) + 5k(3m - 5n)} = \\ &= \frac{22m + 11n}{11m - 11n} = \frac{2m + n}{m - n}. \end{aligned}$$

*Wácsek Zsuzsa* (Budapest, Szilágyi E. lg. II. o. t.)

*Megjegyzések.* 1. Lényegében így oldjuk meg a feladatot akkor is, ha  $y \neq 0$  feltevés után az adott aránypár első két tagját  $y$ -nal osztjuk, az így a  $z = x/y$  hányadosra adódott elsőfokú egyenletet megoldjuk és  $z$ -t behelyettesítjük a kérdéses arányból  $y$ -nal való egyszerűsítés útján kapott arányba.

És ezt csináljuk akkor is, ha az adott arányból pl.  $y$ -t  $m, n$  és  $x$ -szel kifejezve a kapott kifejezést helyettesítjük a kérdéses arányba és megállapítjuk, hogy a követelményt sikerült teljesíteni, mert  $x$  kiesik.

*Molnár Katalin* (Körmend, Kölcsey F. g. II. o. t.)

2. Itt  $x$  és fent  $k$  kiesése azon múlik – valamint az is, hogy az  $x/y$  hányadost kifejezhetjük csak  $m$  és  $n$ -nel –, hogy az  $x$ -et és  $y$ -t tartalmazó arányokban nincs olyan tag, amely  $x$  és  $y$  mindegyikétől független. Ezt úgy szokás mondani, hogy az  $5x + 7y$ ,  $3x + 2y$ ,  $13x + 16y$  és  $2x + 5y$  kifejezések minden tagja  $x$  és  $y$ -ban egyenlő fokú, „homogén”.

3. Természetesen nem lehet  $n = 0$ , mert így az ismertnek tekintendő  $m : n$  aránynak nem volna értelme; ugyanígy az adott aránypár második tagja:  $3x + 2y$  sem lehet 0. Ennélfogva az sem lehet, hogy  $x$  és  $y$  értéke egyszerre 0 legyen, tehát a kérdéses aránynak mindig van értelme.

**II. megoldás:** Keressünk olyan  $\lambda, \mu$  számokat, amelyekkel minden  $x, y$  számpárra fennáll:  $\lambda(5x + 7y) + \mu(3x + 2y) = 13x + 16y$  (kivéve természetesen az  $x = y = 0$  párt, amelyre az aránynak nincs értelme). Követelésünk teljesül, ha  $x$  és  $y$  két oldali együtthatói megegyeznek:

$$5\lambda + 3\mu = 13$$

$$7\lambda + 2\mu = 16.$$

Ebből az egyenletrendszerből  $\lambda = 2$  és  $\mu = 1$ . – Hasonlóan, azt követelve, hogy  $2x + 5y = \nu(5x + 7y) + \xi(3x + 2y)$  azonosság legyen, adódik:  $\nu = 1, \xi = -1$ .

Ezekből és (1) feltevésével

$$\begin{aligned} 13x + 16y &= \lambda km + \mu kn = k(2m + n), \\ 2x + 5y &= \nu km + \xi kn = k(m - n), \end{aligned}$$

ennélfogva

$$(13x + 16y) : (2x + 5y) = (2m + n) : (m - n).$$